

Utvärdering av Manscentrum i Haninge

Stockholm 2011-06-21

Kristina Gränsbo

Innehållsförteckning

Inledning	4
Utvärderingsuppdraget	4
Metod och utvärderingsupplägg	4
Karolinska Institutets folkhälsoakademi	6
Rikskriscentrum - Sveriges Professionella Kriscentra för män	7
Socialstyrelsens utvärdering, oktober 2010	7
Manscentrum i Haninge	8
Bakgrund och driftsform	8
Verksamhet och uppgift	9
Organisation och kompetens	10
Finansiering och ekonomi	10
Arbete för att finansiera verksamheten	11
Föreningsbidrag	12
Samarbetsavtal	12
Länsstyrelse finansiering	12
Övrig finansiering	12
Behandlingsmetoder	13
Informationsarbete och samverkan	13
Verksamhetsplan för 2011 och prioriteringar framåt	14
Verksamhetens omfattning – sammanställning av statistik	15
Antal berörda personer och kontakter	15
Anledning till kontakt	16
Ålder, etnicitet	16
Kommuntillhörighet	17
Vem rekommenderar kontakt	17
Jämförelse mellan Manscentrum i Haninge och Mansmottagningen i Nacka/Värmdö, Manscentrum i Stockholm och Stickan i Gävle	18
Övergripande beskrivning av verksamheten, målgrupp och erbjudande	18
Inriktning och målgrupp	19
Erbjudande	19
Avgifter	20
Personal, organisation och intäkter	20
Personal	21
Ekonomi och finansiering	21
Driftsformer: kommunal, stiftelse och ideell förening.	22
Antal samtal	22
Antal personer i behandling:	23
Redovisning av verksamheten, utvärdering och kvalitetsredovisning	23
Metod, information, hänvisning	23
Metod	24

Information, journalföringskrav och hänvisning	25
Intervjuer	25
Intervjuer med nyckelpersoner och samverkanspartners	25
Syn på och kännedom om verksamheten	25
Organisation och ansvar för verksamheten	26
Information, samverkan och finansiering	26
Förhoppningar framåt	27
Deltagarnas syn på verksamheten	27
Sammanfattning och analys av styrkor, svagheter, möjligheter och hot	28
Bakgrund	28
Manscentrum i Haninge	29
Verksamhet och målgrupp	29
Organisation	29
Ekonomi och finansiering	29
Informationsarbete och samverkan	30
Prioriteringar framåt	30
Intervjuer med nyckelpersoner och samverkanspartners	31
Deltagarnas syn på verksamheten	32
Styrkor	32
Svagheter	32
Möjligheter	33
Hot	34
Kritiska framgångsfaktorer – Tänkbar utveckling	34

Inledning

Manscentrum i Haninge startades 1999 och är ett professionellt kriscentrum för män.

Manscentrum erbjuder samtalshjälp för att klarlägga, bearbeta och finna lösningar på känslomässiga och praktiska problem i livets olika skeden. I ett vidare perspektiv är målet för Manscentrum i Haninge att förebygga våld. I ett snävare perspektiv är målet att människors våld och hot ska upphöra och att de ska hitta konstruktiva alternativ.

Manscentrum ansöker årligen om medel för sin verksamhet från Haninge, Tyresö, och Nynäshamns kommuner och Stockholms läns landsting. Samordningsförbundet Östra Södertörn har slutit ett samarbetsavtal med Manscentrum.

Styrelsen för Samordningsförbundet Östra Södertörn har gett Samordningsförbundets ledningsgrupp i uppdrag att utreda och belysa förutsättningar för den långsiktiga finansieringen av Manscentrum.

Detta dokument är en utvärdering av Manscentrum i Haninge.

Utvärderingsuppdraget

Uppdraget är att utifrån befintlig statistik, dokumentation och intervjuer med nyckelpersoner från myndigheter och organisationer samt med män som fått hjälp från föreningen, att utvärdera Manscentrums verksamhet och förutsättningar för att få verksamheten att överleva.

I uppdraget ingår även att göra en jämförelse mellan Manscentrum i Haninge och en motsvarande föreningsdriven verksamhet samt en kommunal verksamhet.

Metod och utvärderingsupplägg

Informationsinsamlingen har bestått av:

Genomgång av dokumentation och statistik

Stadgar, statistik, dokumentation av metoder, verksamhetsberättelse och plan, resultat- och balansrapporter, budget, exempel på ansökningar om bidrag, utvärderingar genomförda 2000 och 2003, styrelseprotokoll, informationsmaterial och annan dokumentation som beskriver verksamheten mm.

Genomgång av öppna källor

Karolinska institutets folkhälsoakademi beskriver i en rapport från 2011 att forskningen kring behandling av män som utövar våld mot kvinnor är eftersatt på området i Sverige. Det finns dock ett stort antal rapporter och material att tillgå i ämnet via öppna källor. Inför denna utvärdering har bl.a. följande material gått igenom:

- Socialstyrelsens utvärdering: Behandling av män som utövar våld i nära relationer, från oktober 2010.

- Karolinska institutets folkhälsoakademi 2011:3 – kartläggning över insatser för män som utövar våld mot kvinnor. Ett kunskapsunderlag för framtida utvecklingsarbete.
- Rikskriscentrums hemsida (riksorganisation som organiserar professionella verksamheter som arbetar med män i kris och mäns våld mot kvinnor).

Intervjuer med nyckelpersoner inom verksamheten

Intervjuer har genomförts med två anställda rådgivare, behandlare och kristerapeuter (samtliga nedan kallade kristerapeuter) och åtta personer i Manscentrums styrelse. Styrelsens medlemmar har intervjuats dels utifrån sin roll i styrelsen och dels utifrån sin roll som en samarbetspartner som hänvisar män till Manscentrum. I styrelsen ingår ordföranden som är demokratiombudsman i Haninge kommun och sju ledamöter som representerar Österhaninge församling, ABF, polisen i Södertörn, Tyresö kvinnojour, socialförvaltningen i Nynäshamns kommun – arbete och försörjningsenheten, X-cons och socialförvaltningen i Haninges verksamhet - Ungsam.

Intervjuer med representanter från olika organisationer i Haninge, Nynäshamn och Tyresö.

Tio intervjuer har genomförts med tjänstemän och politiker som representerar de tre kommunerna, Samordningsförbundet och hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltning. Personerna kan i sina roller på olika sätt påverka eventuella beslut om föreningsbidrag, samarbetsavtal eller köp av tjänster.

Intervjuer med personer som rekommenderar män att ta kontakt med Manscentrum.

Utöver de fem personer som ingår i Manscentrums styrelse har intervjuer genomförts med åtta personer som i sin yrkesroll hänvisar män till Manscentrum. Representanter för socialförvaltningarna, vårdcentraler i de tre kommunerna, kvinnojourerna i Tyresö och Nynäshamn, polisen i Södertörn, kyrkan, ABF, X-cons och manslotsen i Haninge har intervjuats.

Intervjuer med deltagare.

Tio intervjuer har genomförts med män som fått stöd och deltagit i behandling. Männerna valdes ut slumpmässigt utifrån följande:

- Fem klienter med avslutad kontakt för minst 6 månader sedan. De har haft minst 5 individuella samtal.
- Fem klienter som inte avslutat behandlingen utan var aktuella. De har haft minst 5 individuella samtal.

Baserat på denna begränsade uppföljning har det inte varit möjligt att dra några långtgående slutsatser kring behandlingens effekt. Syftet har varit att få en indikation på hur klienterna uppfattat och påverkats av behandlingen.

Jämförelse mellan Manscentrum i Haninge och Mansmottagningen i Nacka/Värmdö, Manscentrum i Stockholm och Stickan i Gävle

I uppdraget ingår att göra en jämförelse med en motsvarande föreningsdriven verksamhet i länet eller landet samt en kommunal motsvarighet.

Tillsammans med uppdragsgivaren valdes en kommunalverksamhet i Nacka kommun som riktar sig till invånare i Nacka och Värmdö, och två stiftelser dels i en större kommun, Manscentrum i Stockholm, och i en mindre, Stickan i Gävle.

I uppdraget har inte ingått att göra en djupgående utvärdering av dessa verksamheter eller deras resultat. Jämförelsen har genomförts genom studier av öppna källor, som verksamheternas hemsidor, verksamhetsberättelser och informationsmaterial. En intervju med en representant för respektive verksamhet har genomförts.

Diskussion av utvärdering och tänkbara utvecklingsmöjligheter

I uppdraget ingår att genomföra en diskussion med Manscentrums styrelse i syfte att belysa tänkbara utvecklingsmöjligheter både vad gäller verksamhet och alternativa finansieringsmöjligheter. Diskussionen kommer att genomföras på Manscentrums styrelsemöte den 21 juni.

Som en del i informationsinsamlingen har deltagande i ett av Manscentrums styrelsemöte, tre arbetsmöten med Manscentrums personal och en avrapportering kring status för Samordningsförbundets ledningsgrupp ingått.

Slutrapport

Rapporten ska redovisas för Samordningsförbundets styrelse den 24 augusti 2011.

Bakgrund

Karolinska Institutets folkhälsoakademi

Karolinska Institutets folkhälsoakademi (KI) slår fast i sin rapport 2011:3 Kartläggning över insatser för män som utövar våld mot kvinnor att mäns våld mot kvinnor är ett utbredd folkhälsoproblem. Statistik från 2001 visar att 46 procent av kvinnorna i Sverige har varit utsatta för våld av en man minst en gång efter sin 15-årsdag (25 procent av kvinnorna har upplevt fysiskt våld).

KI skriver vidare att historiskt sätt har arbetet med mäns våld mot kvinnor haft fokus på omhändertagande av kvinnan som våldsoffer. Fokus har på senare tid vidgats till att också inkludera ett barnperspektiv, eftersom barn kan ha bevittnat våldet och själva blivit utsatta för det. Insatser för våldsutövaren själv har inte stått i fokus på samma sätt. Detta trots att det under lång tid framhållits att ett förebyggande arbete måste fokusera på våldsutövaren för att undvika att våldet fortsätter.

KI slår fast att våld mot kvinnor kan ses från samhälls-, rättsliga, jämställdhets-, folkhälso-, individ- och familjeperspektiv och sammantaget även ett samhällsekonomiskt perspektiv. KI hänvisar till att Socialstyrelsen 2006 gjorde en beräkning av de samhällsekonomiska kostnaderna. Uppskattningarna visa att såväl de direkta som indirekta kostnaderna orsakade av våld i nära relationer är betydande. I de direkta kostnaderna inkluderas kostnader för socialtjänst, kvinno- och brottsofferjourer, behandling av män och administrativa kostnader för försäkringskassan och centrala myndigheter. I de indirekta kostnaderna ingår värdet av produktionsbortfall och värdet av ideellt arbete. Stödet till behandling av män uppgår till under två procent av kostnaderna enligt denna beräkning.

I beräkningarna ingår inte immateriella kostnader, som till exempel uppskattningar av enskildas smärta och lidande. Inräknat är inte heller kostnader för tandvård, läkemedel, barnens skador, smärta och lidande samt psykiatrisk vård. Internationella studier har visat att dessa kostnader kan vara omfattande med tanke på våldets konsekvenser i form av till exempel posttraumatiskt stressyndrom.

KI slår också fast att forskningen är eftersatt på området i Sverige och att det viktigt att forskning, utvärderingar och långsiktiga uppföljningar knyts till de insatser som görs.

KI sammanfattar i sin rapport att "en utveckling av SLL:s förebyggande arbete med våldsamma män bör ske i samverkan med insatser som redan existerar hos andra aktörer. Ett samarbete med välkända rutiner och tydlig ansvarsfördelning kan till exempel leda till ett snabbt agerande med ett erbjudande om behandling till den våldsutövande mannen."

Rikskriscentrum - Sveriges Professionella Kriscentra för män

I sin rapport beskriver KI medlemsorganisationen Rikskriscentrum och dess arbete att visa på goda exempel på professionella behandlingar för män i Sverige och utomlands.

Rikskriscentrum är en riksorganisation som funnits sedan 1997 och som organiserar professionella verksamheter som arbetar med män i kris och mäns våld mot kvinnor.

Medlemsorganisationerna är till största antalet kriscentra för män och våldsmottagningar som arbetar med män och våldsamt och destruktivt beteende. S.k. integrerade mottagningar, där arbete bedrivs mot våld i nära relationer för barn, kvinnor och män, är också medlemmar sedan ett par år. Fokus är arbetet med förövaren av våld i nära relationer.

Rikskriscentrums målsättning är att:

- verka för jämställdhet mellan kvinnor och män
- vara ett kunskapsforum för krisarbete med män
- rikta ett särskilt fokus på förebyggande insatser och behandling av mäns problem med aggression och utövande av våld
- samla ny kunskap inom området och föra den vidare ut i samhället
- stödja samverkan mellan existerande kriscentra, stödja nystartade.
- verksamheter samt verka för att fler kriscentra/våldsmottagningar kan starta.
- vara remissinstans i frågor som rör riksorganisationens kunskapsområde

Nitton organisationer med olika huvudmän: kommun, stiftelse eller ekonomisk förening är medlemmar i Rikskriscentrum. Samtliga organisationer uppfyller organisationens kvalitetskrav. Manscentrum i Haninge är medlem sedan 2000.

Socialstyrelsens utvärdering, oktober 2010

På regeringens uppdrag har Socialstyrelsen utvärderat behandling av män som utövar våld i nära relationer. Utvärderingen visar att många män som sökte sig till behandling minskade sitt våld under uppföljningstiden, som var ett år. Männens psykiska hälsa förbättrades och alkohol- och narkotikabruket minskade.

Socialstyrelsen säger att: "resultaten tyder på att behandling av män kan vara ett verksamt medel för att bekämpa våld mot kvinnor i nära relationer."

Studien omfattade verksamheter på åtta platser i landet, varav Manscentrum i Stockholm var en av verksamheterna. Verksamheterna delades in i tre grupper: ATV (Alternativ till våld), kris- eller manscentrum och Utväg. Behandlingsmetoderna i de tre grupperna visade sig vara likartade. Ett centralt tema i behandlingen var att männen ska inse sitt ansvar för våldet.

Det fanns inga signifikanta skillnader mellan de tre grupperna av verksamheter i förbättringar över tid.

Socialstyrelsen skriver att det inte är säkert att förbättringarna berodde på behandlingen. För att veta det hade det krävts skillnader mellan grupperna eller att utvärderingen också hade omfattat en kontrollgrupp som inte fick behandling. Någon sådan fanns inte att tillgå.

De flesta verksamheterna dokumenterade endast i begränsad omfattning männens förändringar och sina behandlingsmetoder. Socialstyrelsen understryker att verksamheterna behöver utveckla sin dokumentation och uppföljning för att även i fortsättningen kunna förbättra sitt arbete.

Socialstyrelsen säger att de sammantagna resultaten i utvärderingen är lovande. Det fastslås dock att det behövs studier över längre tid och studier som bättre kan avgöra vilka som är de verkamma faktorerna, när män upphör att utöva våld i nära relationer.

Manscentrum i Haninge

Bakgrund och driftsform

Manscentrum i Haninge startades 1999 för att minska våldet bland män på ett initiativ av "samverkansgruppen mot kvinnomisshandel" som bestod av representanter för polisen, kvinnojouren, försäkringskassan, åklagare, socialtjänsten i Haninge, BUP, tingsrätten, mvc, bvc. Dagens ordförande var med i gruppen i sin roll som Haninge kommuns hälsoplanerare och valdes till ordförande då Manscentrum startades. De första åren finansierades verksamheten genom bidrag från Försäkringskassan, Arbetsmarknadsdepartementets jämställdhetsenhet, Haninge kommun och särskilda statliga utvecklingsmedel.

Driftsformen som valdes var en ideell medlemsförening där privatpersoner som representerar eller tillhör någon av Manscentrum i Haninges samverkansparter kan bli medlem. Möjligheten att värva eller vara medlem har inte utnyttjats. Föreningen har inga medlemmar idag.

Föreningens syfte, som fastslås i stadgarna, och är att driva och förvalta ett Manscentrum i Haninge.

En styrelse bestående av en ordförande och sju ledamöter, ansvarar för föreningens verksamhet. Ledamöterna är primärt personer som i sina roller inom kommuner och olika samverkansorganisationer kan hänvisa män till Manscentrum. Styrelsens medlemmar utses av en valberedning, bestående av ordförande och en representant för personalen och väljs på ett årsmöte.

Styrelsens ansvar enligt stadgarna är att främja drift och förvaltning av Manscentrum och att föreningens tillgångar används för detta. Ansvaret är också att leda och sörja för en tillfredsställande organisation och förvaltning av föreningen samt att utse en administrativ ledare för verksamheten. Sedan start är det föreningens ordförande som har den rollen. I det ansvaret ligger att ha personalansvar, arbetsmiljöansvar, ekonomiansvar och verksamhetsansvar. I praktiken är det en av kristerapeuterna som sammanställer statistik, skriver verksamhetsberättelse och tar fram underlag för ansökningar. Styrelsen beslutade 2009 att ordföranden för sitt arbete ska få ett arvode på 30 000 kronor per år.

Manscentrum köper in en ekonomitjänst av Maroni AB. De hanterar redovisning, löneutbetalningar och skattebetalningar. Manscentrum har avtal med IDEA som är en arbetsgivarorganisation för ideella organisationer.

Verksamhet och uppgift

Manscentrum i Haninge är ett professionellt kriscentrum för män.

Manscentrums stadgar slår fast att föreningens uppgift är att:

- vara ett centrum där män kan söka stöd och hjälp i krissituationer
- initiera och bedriva förebyggande arbete för män, grupper av män och de behov de uttrycker
- verka för att sprida information och kunskap om frågor som gäller män och synen på mansrollen.
- verka för jämställdhet mellan kvinnor och män.
- I övrigt verka för en bred samverkan mellan olika frivilligorganisationer, företag, statliga-, landstings- och kommunala organ mm i frågor som gäller män och mansrollen i ett föränderligt samhälle.

Manscentrum erbjuder samtals hjälp för att klargöra, bearbeta och finna lösningar på känslomässiga och praktiska problem i livets olika skeden.

Manscentrum är öppet och erbjuder rådgivning fem dagar i veckan. Verksamheten stängs endast under kortare perioder under helger. T.ex. stängdes verksamheten två veckor under sommaren 2010.

För att boka ett möte och ett personligt samtal måste man ringa själv och presentera sitt problem. Man kan således inte remittera män till Manscentrum i Haninge.

Samtalen är avgiftsfria.

Verksamheten bedrivs på Stationsvägen 23 i Handen i lokaler som delas med Evexia AB, ett hälsopedagogiskt centrum. Hyreskontraktet är uppsagt per sista december och ny lokal söks.

Målgrupp

Primärmålgruppen är män i kris som bor i Haninge, Tyresö eller Nynäshamn kommuner. Även män från andra kommuner inom Stockholms län som söker sig till Manscentrum erbjuds stöd. Ingen person nekas kontakt beroende på bostadsort. Kvinnor har också börjat söka sig till Manscentrum och tas emot av kristerapeuterna.

Problemområdena för de personer som söker sig till Manscentrum varierar starkt. Exempel på problemområden är relationsproblem, separationskriser, vårdnads- och umgängesfrågor, föräldrarollen, egen ilska, aggressivitet och våld, att själv ha blivit utsatt för våld i sin relation, konflikthantering och existentiella frågor.

En övervägande del av problemen är kopplade till samliv eller separationer. En ökande andel av de män som söker sig till Manscentrum har problem som rör våld och aggressivitet. Männerna kontaktar oftast inte Manscentrum förrän våldet påverkat deras egna relationer och/eller gett påtagliga sociala och juridiska konsekvenser.

Målgruppen avgränsas till att inte omfatta män med tyngdpunkt på problem kring missbruk, homosexualitet, allvarliga psykiska problem eller grava sociala problem. Dessa grupper har andra upparbetade kanaler som kan möta deras specifika behov.

Organisation och kompetens

Manscentrum har två personer anställda i rollen som rådgivare, kristerapeut och behandlare. De är anställda på 70 % respektive 50 % av en heltidstjänst, vilket motsvarar 1,2 tjänster.

Kristerapeuterna har en gedigen teoretisk utbildning och en lång relevant praktisk erfarenhet. De har båda socionomexamen från Socialhögskolan i Umeå respektive Stockholm i grunden och har löpande vidareutbildat sig genom ett stort antal kurser och utbildningar. Exempel på utbildningar för en av kristerapeuterna är: Steg 1 utbildning Göteborgsuniversitet och orienteringsutbildning i kognitiv psykoterapi, KPT-institutet i Stockholm. Den andra kristerapeuten har bl.a. genomfört drygt fyra terminers heltidsstudier vid Socialhögskolan i familjeterapi, psykosocialt behandlingsarbete och samtalsmetodik samt gått två utbildningar i föräldrarådgivning motsvarande ett halvårs heltidsstudier.

En av kristerapeuterna har arbetat 25 år inom kriminalvården, främst inom frivårdsorganisationen som frivårdsinspektör men även i ett par chefsbefattningar. Han drev där gruppbehandling av män som var dömda för kvinnomisshandel under fyra års tid. Han har även arbetat på Skyddsvärnets behandlingshem för narkotikamisbrukare och varit socialkonsulent vid AMI-S i Tyresö. Mellan 2002 och 2008 arbetade han deltid som rådgivare och kristerapeut vid Manscentrum i Stockholm med individuella samtal och gruppbehandling. Han är nu ledamot av riksorganisationen Rikskriscentrums styrelse.

Den andra personen har arbetat psykosocialt inom områdena barn, ungdom och familj i 30 år. Detta i roller som bl.a. skolkurator, socialassistent, fältassistent, föreståndare för utredningshem, kurator/intern handledare, socialsekreterare och biträdande sektionschef samt som inspektör för praktikcentrum i Tensta under sju år och som socialsekreterare och föräldrarådgivare i Spånga-Tensta under 13 år.

I rollen som föräldrarådgivare har bland annat ingått familjerådgivning, samarbetsamtal med separerade föräldrar, samordning av övervakat umgänge med barn och olika former av föräldrautbildning. Han var också medlem i den expertgrupp som utarbetade Socionomförbundets nu gällande etiska riktlinjer.

Manscentrums personal har under 2010 fått regelbunden handledning var tredje vecka.

Finansiering och ekonomi

Föreningens verksamhet finansieras genom avtal, bidrag, donationer samt egna aktiviteter.

Intäkter

	2009	2010	2011 prognos
Samordningsförbundet	142500	212500	150 000
Socialstyrelsen	30000	0	0
Nynäshamns kommun	70000	40000	50000
Tyresö kommun	40000	40000	50000

Haninge kommun	400000	421000	435000
SLL	100000	100000	100000
Övrigt	4800	19075	3000
Totalt	787300	832574	785000

Kostnader

	2009	2010	2011	Uppskattning kostnad för att utöka verksamheten
Utgifter för personal	671629	740342	750000	1500000
Lokalhyra	66000	74500	75000	75000
Handledning	0	26000	25000	25000
Övrigt: redovisnings- tjänster, resor, marknadsföring, it, telefon mm	66139	59124	40000	100000
Totalt	803768	899966	910000	1700000

Budgeten för 2011 visar på ett underskott på 125 000 kr för verksamhetsåret. Vi kan konstatera att intäkterna inte heller täckte kostnaderna 2010. Det ekonomiska läget är fortsatt mycket bekymmersamt. I kassan finns idag medel för att täcka årets underskott.

Personalkostnaderna utgör 82 % av de totala kostnaderna 2010 och 2011. Lönerna ligger på en nivå som motsvarar erfarenhet och betalning för en socialsekreterare inom t.ex. socialtjänsten. Övriga kostnader är mycket låga. De två högsta utgifterna utöver personalkostnaderna är hyra och handledning. Den enda kostnaden som går att dra ner är personalkostnaden. Detta skulle dock innebära att förutsättningarna för att erbjuda stöd och behandling med god kvalitet och tillgänglighet försvinner.

Det finns tvärtom ambitioner i verksamhetsplanen att utöka antalet anställda på sikt för att minska sårbarheten med en liten organisation, kunna erbjuda högre tillgänglighet och gruppverksamhet. I ovan uppskattning ingår även en förstärkning i form av en kompletterande administrativt ansvarig (40 %) och en förstärkning vad gäller informationskostnaderna. Totalt sett för att etablera en något mer stabil verksamhet skulle kostnadsnivån ligga på 1,7 miljoner kronor årligen.

Att få en stabilitet i ekonomin handlar med andra ord inte om att dra ner på kostnaderna utan om att säkra långsiktiga intäkter.

Arbete för att finansiera verksamheten

Enligt protokoll från Manscentrums styrelsemöten 2010 och 2011 har den ekonomiska situationen diskuterats ingående.

Styrelsen konstaterar i januari i år att den ekonomiska situationen är bekymmersam och att en långsiktig lösning av verksamhetens finansiering saknas.

De understryker att fortsatt dialog med berörda bidragsgivare är nödvändig och det fastslås att ordföranden ska initiera möten med dessa samverkansparter. Hur verksamheten skall tryggas på sikt måste tydliggöras.

Styrelsens ordförande beskriver svårigheten att hitta finansiärer. En ideell förening kan inte söka bidrag direkt från Länsstyrelsen och Manscentrum har inte kunnat identifiera stiftelser eller fonder där medel kan sökas. Tidigare ansökningar till allmänna arvsfonden har avslagits och Manscentrum har fått besked från Socialstyrelsen att Manscentrum inte längre kan söka verksamhetsbidrag.

Olika alternativa vägar som att göra tilläggsansökan till Landstinget och Socialstyrelsen och att söka ur fonder via Bidragsakuten har diskuterats på styrelsemöten. Någon konkret plan har inte arbetats fram och inga nya initiativ inför verksamhetsåret 2011 har tagits.

Föreningsbidrag

Under de senaste åren har föreningsbidrag sökts från Haninge, Tyresö och Nynäshamns kommuner. De senaste ansökningarna lämnades in under hösten 2010 och har nu beviljats enligt ovan. Av kommunernas bidrag för 2011 står Haninge för ca 81 % under 2011 och Tyresö och Nynäshamn för strax under 10 % vardera.

En ansökan om föreningsbidrag har även lämnats in till Landstinget i augusti 2010 och beviljades för 2011 med 100 000 kronor.

Samarbetsavtal

Efter diskussioner med Samordningsförbundet slöts en överenskommelse angående rådgivning, samtalsbehandling och konsultverksamhet för 28 deltagare för 2011.

Länsstyrelse finansiering

Socialförvaltningen i Haninge har tidigare i samarbete med Manscentrum formulerat ansökningar till Länsstyrelsen. Detta har inte resulterat i några medel för Manscentrums verksamhet.

Diskussioner om att tillsammans med någon kommun söka bidrag från Länsstyrelsen för t.ex. gruppverksamhet har initierats av Manscentrum, som dock inte har formulerat något konkret utkast till upplägg. Dessa diskussioner har inte lett till någon ansökan.

Eventuellt kommer en ansökan som Haninge kommun gjort för en Manslots mynna ut i samverkan med Manscentrum. Tyresö och Nynäshamns kommuner har lämnat in en ansökan där samverkan med Manscentrum kan bli aktuell. Det är svårt att bedöma om dessa initiativ kommer att påverka Manscentrums finansieringsläge.

Övrig finansiering

I övrigt har Brottsoffermyndigheten beviljat Manscentrum 50 000 kr för att genomföra en seminarierie om våld i nära relationer i samverkan med Brottsoffercentrum 2010. Dessa pengar kommer att sättas in på ett specifikt projektkonto och användas för inköp av föredragshållare., lokaler mm.

En ansökan om bidrag kommer under juni 2011 att skickas till Österhaninge församling.

Olika former av "fund raising" eller sponsring av t.ex. näringslivet nämns, men brist på resurser och farhåga att detta inte skulle ge särskilt stora belopp har varit argument för att inte gå vidare med dessa tankar.

Det finns en tydlig uppfattning bland personal och styrelse att verksamheten bör vara avgiftsfri. Det finns en rädsla att ett stort antal män inte skulle få det stöd de behöver pga. de inte skulle ha råd att betala en avgift.

Behandlingsmetoder

Verksamheten vänder sig till en bredare målgrupp än män som utövat våld i nära relationer, exempelvis män som befinner sig i en separation och behöver hjälp för att hantera situationen.

Verksamheten utgår inte från en enda teori, utan är mer pragmatiska i sin inriktning. Övergripande beskriver Manscentrum i Haninge sin metod som kristerapi med pedagogisk och lösningsfokuserad profil. Detta innebär stöd i akuta krisfaser och bearbetning i senare faser.

Behandlingsformer vad gäller våld och aggressivitet har inspirerats av ATV (Alternativ til vold i Oslo) och Manscentrum i Stockholms terapi med pedagogisk profil, vilken har rötter i den kanadensiska CIRV (Centre for Violence Intervention and Research), olika inlärningsteorier samt egna erfarenheter från klientarbete.

De första samtalen utgör en bedömningsfas där männens sociala situation, våldshandlingar och erfarenhet av våld kartläggs och mål formuleras. Behandlingen anpassas till varje mans specifika behov. Våld, våldets konsekvenser för mannen, partner, barn samt dess orsaker är centrala teman, liksom könsmakts- och vanmaktsperspektiven. Sju kvalitetsindikatorer ligger till grund för behandlingen: behandlingsramar, förhållningssätt, hälsoaspekter, mannen själv, mannen och hans partner, mannen som pappa, mannen och hans nätverk, gränsöverskridande, rådgivning, perspektiv och synsätt.

Behandlingen är inriktad på mannens eget ansvar.

Behandlingen erbjuds individuellt. Samtalsbehandlingens längd kan variera från några enstaka samtal till över ett år.

Informationsarbete och samverkan

Manscentrum har en tydlig strategi att inte direkt marknadsföra sig mot allmänheten. Ambitionen är att målgruppen ska nås via en stor bredd av samarbetspartners som kan hänvisa till Manscentrum.

Ingen annonsering genomförs för att nå de personer som har behov av stöd och lokalen har en mycket diskret skyltning. Tanken är att de som kommer till Manscentrums stöd inte ska känna sig utpekade.

Genom en hemsida som lanserades för två år sedan har dock personer som är i behov av Manscentrums stöd möjlighet att själva hitta information om verksamheten. Från 2009 har ca 1900 besök gjorts på hemsidan.

Det beskrivs finnas ett mycket stort externt intresse att få information om Manscentrum och även att mer allmänt ha en dialog kring mekanismer, behandling och metoder för att behandla våld.

Rådgivarna har en hög ambition när det gäller att informera om innehållet i verksamheten, men också att delta i olika konferenser och utbildningar.

Utifrån begränsade personella resurser och en hög arbetsbelastning har dock Manscentrum fått prioritera i valet av dessa aktiviteter.

Informationsarbetet bedrivs med mycket små medel. Kristterapeuterna kopierar själva trycktmaterial, gratistjänster används för att trycka informationskort och de uppdaterar hemsidan själva löpande. Informationsmaterial delas ut till olika samarbetspartners.

Det finns ingen kommunikationsplan utan aktiviteter planeras löpande.

Ett stort antal möten har genomförts med representanter för olika organisationer inom Haninge, Tyresö och Nynäshamns kommuner under 2010 .

Manscentrum har träffat representanter för organisationer i Tyresö kommun vid nio tillfällen. De har informerat och diskuterat samverka med Kvinnojouren i Tyresö (1 möte), Samverkansgruppen för våld i nära relationer (4 möten), socialsekreterare (1 möte), familjeenheten (1 möte), resursenheten (1 möte) och ett möte inom ramen för metodutvecklingsarbetet "Frivilligt socialt arbete." (1 möte).

Manscentrum har informerat och diskuterat med representanter för organisationer i Haninge kommun vid 13 tillfällen. Möten har genomförts med bl.a kvinnofridssamordnare på temat våld i nära relation (3 möten), HANBA, barngrupp: (1 möte), en idégrupp för våld i nära relation bestående av Manscentrum, Familjecentral, Kvinnojour, Kvinnots, socialtjänst, polis (4 möten), kvinnojouren Haninge (2 möten), familjeterapeuterna (1 möte), HANS-mottagningen (1 möte), möte med avdelningschef inom socialförvaltningen kring avtal (1 möte), psykolog i Brandbergens vårdcentral (1 möte).

I Nynäshamn har fem samverkansmöten genomförts kring våld i nära relationer och ett informationsmöte för socialsekreterare.

I övrigt har två möten genomförts med Karl Kosch, Moderaternas riksdagskansli om kartläggning av frivilligorganisationers engagemang på kvinnofridsområdet, ett möte på Länsstyrelsen, tre möten inom ramen för "Tynningeprojektet", som är en kartläggning av barn som bevittnat våld. Manscentrum, kvinnojouren i Haninge, Tyresö, Socialtjänsten, Kriscentrum för män Hässleholm har deltagit.

Personal vid häktet i Flemingsberg har gjort ett studiebesök hos Manscentrum.

En studieresa genomfördes av personalen på Manscentrum till Edinburgh, Skottland i oktober med medel från riksorganisationen.

Verksamhetsplan för 2011 och prioriteringar framåt

I verksamhetsplanen för 2011 slås fast att basverksamheten dvs. den enskilda rådgivningen är helt prioriterad. För att utöka tillgängligheten för rådgivningen skulle ytterligare resurser i form av utökad arbetstid för terapeuterna behövas. En långsiktig målsättning för Manscentrum i Haninge har varit att successivt utöka arbetstiden från dagens 120 % till att omfatta minst två heltidsanställningar.

Verksamhetsplanen säger att samverkan ska utvecklas och förstärkas med verksamheter i Haninge, Tyresö och Nynäshamns kommuner. Manscentrum ska också vara tillgänglig för hjälpsökande från andra kommuner i länet i möjlig omfattning. Samråd i enskilda ärenden ska göras med Manscentrum i Stockholm.

I övrigt beskriver verksamhetsplanen att: personalen ska erbjudas handledning och kompetensutveckling, en seminarierie i samverkan med Brottsofferjouren och kvinnojouren och att en idédag för att utveckla verksamheten med styrelsen ska genomföras. I verksamhetsplanen finns också en lista med verksamhetsförändringar som ska genomföras om sökta medel beviljas i ökad omfattning: gruppverksamheter för män som utövar våld, för fäder, för skilda fäder, gruppinformation för gymnasieungdomar, seminarierier, regelbunden mottagning i Tyresö och Nynäshamn, närvaro vid Familjecentralerna i Haninge.

Personalen på Manscentrum ser starten av gruppverksamhet för män som utövar våld som det mest angelägna utvecklingsprojektet. Det beskrivs vara en kraftfull form av behandling som ytterligare kan höja kvaliteten. Personalen har kompetens och stark önskan att driva gruppverksamhet.

Verksamhetens omfattning – sammanställning av statistik

Antal berörda personer och kontakter

	2007	2008	2009	2010	jan-april 2011
Personer som kontaktat					
Antal män	159	146	151	162	73
Antal kvinnor	19	21	0	5	10
Totalt	178	167	151	167	83
Totalt antal samtal					
Besök och per telefon	964	575	693	790	331
Personer som besökt					
Antal män	125	104	126	117	54
Antal kvinnor	10	11	-	5	3
Antal par	5	6	-	0	6
Totalt	135	115	126	122	122
Enbart telefonrådgivning					
Antal män	34	42	25	45	79
Antal kvinnor	9	10	0	0	0
Totalt	43	52	25	45	45
Antal berörda barn 0-20 år	186	115	162	147	100
Antal besök					
Män			493	602	236
Kvinnor			18	26	8
Par			-	-	8
Totalt	593	410	511	628	252
Antal rådgivningssamtal					
Per telefon					
Totalt	371	165	200	162	79

Mellan 150 och 170 personer per år har kontaktat Manscentrum för stöd mellan 2007 och 2010. Nivån har varit stabil under dessa år. Totalt sett innebär detta att Manscentrum nått uppskattningsvis 1500 män sedan starten 1999. I början av 2011 har kristerapeuterna noterat ett ökat antal personer som tagit kontakt.

Ca 150 barn har berörts per år. Per april i år har redan 100 barn berörts.

Det totala antal rådgivnings- och behandlingssamtal som genomförts har varierat något över åren. Under 2007 genomfördes ett relativt stort antal rådgivningssamtal per telefon och under 2008 påverkades antalet kontakter av sjukskrivning, pensionering och ett visst glapp innan en nyrekrytering var genomförd. Under de två senaste åren har antalet rådgivningssamtal ökat till strax under 800 stycken per år.

Anledning till kontakt

(flera orsaker kan finnas samtidigt gäller besökande)

	2007	2008	2009	2010	jan-april 2011
Våld, ilska, aggressivitet	32 %	33 %	37 %	35 %	40 %
Relationsproblem, separationsproblem	47 %	43 %	53 %	45 %	39 %
Problem kring barn, familjerätt	19 %	21 %	19 %	11 %	11 %
Annan anledning/kris	2 %	3 %	11 %	9 %	11 %

Tidigare har relationsproblem och separationsproblem varit den främsta anledningen till kontakt (45 - 50 % av de personer som fått stöd). Våld, ilska och aggressivitet har blivit en allt vanligare orsak. Under 2007-2010 har detta varit grundproblemet för ca 35 % av dem som fått stöd. Trenden är att antalet med denna problematik ökar. Under januari-april i år är våld, ilska och aggressivitet orsak till kontakt för 40 % av de besökande.

Ålder, etnicitet

	2007	2008	2009	2010	jan-april 2011
16-25 år	-	-	6,5 %	7 %	20-29 år 12 %
26-40 år	-	-	38 %	45 %	30-39 år 33 %
41-69 år	-	-	55,5 %	48 %	40-49 år 40 %
					50-59 år 11 %
					Över 59 år 4 %
Invandrare första gen.	19 %	23 %	17,5 %	19 %	7 %

Statistik över ålder har ej följts konsekvent de senaste åren. Mellan 40-45 % av dem som får stöd är under 40 år. Den största gruppen utgörs av personer mellan 40 och 50 år.

Vad gäller invandrare i första generationen har siffran legat mellan 17 och 23 %. Per april är siffran något lägre.

Kommuntillhörighet

Antal personer som kontaktat och fått rådgivning per telefon och/eller i personligt besök, % av totalt antal personer.

	2007	2008	2009	2010	jan-april 2011
Haninge Kontaktat %	110 pers. 69 %	110 pers. 67 %	104 pers. 69 %	125 pers. 75 %	40 pers. 54 %
Tyresö Kontaktat %	24 pers 15 %	31 pers 19 %	18 pers. 12 %	26 pers. 16,5 %	19 pers. 26 %
Nynäshamn Kontaktat %	19 pers. 12 %	23 pers. 14 %	21 pers. 13,5 %	9 pers. 5 %	9 pers. 12 %
Annan Kontaktat %	6 pers. 4 %	2 pers. 1 %	8 pers. 5,5 %	7 pers. 3,5 %	6 pers. 8 %

Andelen personer som omfattats av verksamheten från Haninge ökade mellan 2009 och 2010. Andelen har legat mellan 69 och 75 %. Antalet personer från Tyresö sjönk under 2009 men ökade under 2010. Ökningen har fortsatt även i början av 2011 och Tyresös andel av kontakterna är nu ca en fjärdedel. Antalet personer från Nynäshamn minskade under 2010. Under de första fyra månaderna 2011 har lika många personer tagit kontakt som under hela 2010. Även antalet personer från andra kommuner ökar i början av 2011.

Vem rekommenderar kontakt

Hur har de som kontakter fått information om Manscentrum.

	2007	2008	2009	2010	jan-april 2011
Socialtjänsten	14 %	16 %	18 %	20 %	11 %
Manslots	-	-	-	-	5 %
Familjerätten	19 %	22 %	15 %	13 %	0 %
Psykatri	4 %	5 %	4 %	5 %	5 %
Polis	14 %	12 %	5 %	6 %	4 %
Vän/anhörig	21 %	20 %	17 %	10 %	9 %
Partner /Ex-partner	-	-	7 %	10 %	11 %
Familjecentral	7 %	6 %	5 %	6 %	5 %
Vårdcentral	4 %	6 %	5 %	13 %	18 %
Hemsida	-	-	9 %	15 %	14 %

Gått förr - övrigt	-	-	15 %	9 %	12 %
Ej uppgift	17 %	12 %	-	4 %	11 %

Det är framförallt olika delar av socialtjänsten som hänvisar män till Manscentrum. Haninge kommuns manslots började sin verksamhet i januari 2011 och har hänvisat 3 personer under de första fyra månaderna.

Information via egna kontakter i form av partner, före detta partner, vän eller anhörig är också ett vanligt sätt att få kännedom om Manscentrum (ca 20 %). Den nya hemsidan fyller också en viktig roll. I övrigt finns det ett flertal organisationer som hänvisar: psykiatrin, familjerätten, polisen, familjecentralerna och vårdcentralerna. Inga personer har hänvisats från familjerätten under början av 2011. I övrigt är antalet hänvisningar relativt stabilt från de olika aktörerna.

Jämförelse mellan Manscentrum i Haninge och Mansmottagningen i Nacka/Värmdö, Manscentrum i Stockholm och Stickan i Gävle

Nedan följer en jämförelse mellan Manscentrum i Haninge och en kommunalverksamhet i Nacka kommun som riktar sig till invånare i Nacka och Värmdö samt två stiftelser dels Manscentrum i Stockholm och Stickan i Gävle.

Övergripande beskrivning av verksamheten, målgrupp och erbjudande

	Manscentrum Haninge	Mansmottagningen Nacka/Värmdö kommun	STICKAN i Gävle	Manscentrum Stockholm
Allmän beskrivning av verksamhet och inriktning	Professionellt kriscentrum för män	För män som hotat med våld eller utövat våld i nära relationer.	Kriscentrum för män i Gävle En renodlad samtalsmottagning för män	För män i kris
Målgrupp	Män i kris som bor i Haninge, Tyresö eller Nynäshamn. Personer från andra kommuner är välkomna, ingen nekas kontakt. Även kvinnor är välkomna. Problemområden: relationsproblem separationskriser vårdnads- och umgängesfrågor föräldrarollen egen ilska	Män som hotat med våld eller utövat våld i nära relationer. i Nacka och Värmdö Problemområden: ilska, ha använt våld i gräl eller ha svårigheter i sin relation med sin partner och/eller barn. Konflikter i en separation.	Män i kris som bor i Gävle och närliggande kommuner. Problemområden: - problem vid skilsmässa - att leva tillsammans - att hålla kontakt med barnen - ensamhet - ilska/våld - sorg - att bli pappa mot sin vilja	Män i kris i hela Stockholm Problemområden: samlevnadsproblem -separationer -svårigheter med mansrollen -problem i umgänge med barnen -svårigheter med aggressivitet och misshandel -livskriser

	aggressivitet och våld att själv ha blivit utsatt för våld i sin relation konflikthantering existentiella frågor		- sexualitet	
Erbjudande	Individuella samtal Avgiftsfri verksamhet	Individuella samtal Pappagrupp 1 gång i veckan 15 gånger Avgiftsfri verksamhet	Individuella samtal Gruppbehandling för män som utövat våld i nära relation. Genomfördes ej under 2010. Avgift 100 kr per besök utifrån avtal med Gävle kommun	Individuella samtal Behandling i grupp för våldsamma män. Avgift 300 kr per besök 100 kr för per gång i grupp

Inriktning och målgrupp

Mansmottagningen i Nacka/Värmdö kommunicerar tydligt att verksamheten riktar sig till män som hotat med våld eller utövat våld i nära relationer medan såväl Manscentrum i Haninge, Stickan och Manscentrum i Stockholm uttrycker att de vänder sig till män i kris och erbjuder hjälp och stöd till män som drabbats av svårigheter som de själva inte upplever sig kunna hantera.

Det finns stora likheter i hur Manscentrum i Stockholm, Manscentrum i Haninge och Stickan i Gävle beskriver sin verksamhet, sin målgrupp och sitt erbjudande. De beskriver orsakerna till att männen söker stöd mycket varierande men huvudområden för problem som tas upp är kopplade till konflikter i relationer och separationer.

Manscentrum i Stockholm uppger att 25 % av männen har problem som rör våld och aggressivitet. Denna siffra kan jämföras med ca 30 % i Gävle och 35-40 % i Haninge.

Manscentrum i Haninge, Manscentrum i Stockholm och Stickan i Gävle är tydliga med att avgränsa målgruppen från män med tyngdpunkt på missbruk, homosexualitet, allvarliga psykiska problem eller grava sociala problem. Dessa män har redan andra utarbetade kanaler som kan möta deras behov.

Nacka/Värmdö har inte avgränsat målgruppen på detta sätt. Här finns dock tydliga regler kring att t.ex. att männen ej får vara påverkade av alkohol och droger i samband med kontakterna.

Erbjudande

Basen i samtliga verksamheter är individuella samtal.

Stickan i Gävle och Manscentrum i Stockholm erbjuder sedan flera år behandling i grupp för våldsamma män. Under 2010 genomförde inte Gävle någon gruppverksamhet eftersom ett samarbete med Kriminalvården avslutats.

Mansmottagningen i Nacka/Värmdö har nyligen startat en grupp för att stödja pappor som har problem med att hantera sin ilska, eller har svårigheter i relationen med sin partner och/eller sina barn.

Manscentrum i Haninge har i nuläget inte resurser att erbjuda gruppverksamhet. Det finns dock utarbetade metoder och upplägg och personalen har tidigare erfarenhet av att leda gruppverksamhet.

Målsättningen för alla aktörers gruppverksamhet är att genom nya insikter och ökad självkänedom välja mindre destruktiva lösningar på problemen och att hitta andra handlingsalternativ än att använda våld eller att hota om våld.

Avgifter

Manscentrum i Stockholm tar ut en avgift på 300 kr för individuella samtal och 100 kr för möten i grupp. Den verksamhetsansvarige beskriver att ursprungligen var det bidragsgivarna som ställde som krav på en avgift. De såg avgiften som ett åtagande av respektive man och att det markerar att rådgivningen och behandlingen har ett värde.

Avgiften ses som låg jämför med t.ex. terapi i privat regi. Avgiften har inte setts som något problem eller hinder för de män som kommit. I något enstaka fall har avgiften betalats av socialförvaltningen när en person inte har haft ekonomiska förutsättningar. Avgifterna är idag en viktig intäkt.

Stickan i Gävle har avtalat med Gävle kommun att de, utöver den ersättning som kommunen ger, kan ta ut upp till 100 kr per besök. De totala intäkterna från besöksavgifter är 29 tkr vilket betyder att alla besök inte är avgiftsbelagda.

Personal, organisation och intäkter

	Manscentrum Haninge	Mansmottagningen Nacka/Värmdö kommun	STICKAN i Gävle	Manscentrum Stockholm
Personal och kompetens	Två manliga professionella rådgivare/kris-terapeuter med mycket lång erfarenhet 1,2 tjänster	Tre professionella rådgivare/kris-terapeuter med mycket lång erfarenhet. En man och en kvinna. Har även arbetsuppgifter inom familjeverksamheten 1,5 tjänster	Tre professionella rådgivare/kris-terapeuter med mycket lång erfarenhet. Två män och en kvinna. En heltid och två halvtidstjänster. 2 tjänster	Fem professionella rådgivare/kris-terapeuter med mycket lång erfarenhet. 5 tjänster
Organisation Huvudman Intäkter Finansiering	Ideell förening Föreningens verksamhet handhas av en styrelse, bestående av 8 ledamöter. Intäkter 2010: 832 tkr. Finansieras via	Fristående del av familjeverksamheten i Nacka kommun Verksamheten ligger under Social och äldrenämnden. Nacka finansierar en tjänst och Värmdö knappt en halv tjänst. Budget: Ca 1,3 milj. 2010	Verksamhet bedrivs i stiftelseform och finansierar verksamheten via samarbetsavtal med landstinget Gävleborg och Gävle och Sandvikens kommuner men också genom bidrag från olika stiftelser och fonder.	Verksamhet bedrivs i stiftelseform Styrelsen är mycket aktiv vad gäller utvecklingsfrågor. Verksamheten finansieras med bidrag ca 2,5 miljoner kr Varav 1,5 miljoner från Stockholms kommun

	bidrag från Haninge, Tyresö, Nynäshamn kommuner och SLL samt genom ett avtal med Samordningsförbundet.	Har tidigare fått bidrag för pappgrupper – från Länsstyrelsen.	Intäkter: 1,4 miljoner kronor Varav samarbetsavtal 696 tkr, Bidrag o donationer: 625 tkr Besöksavgifter: 29 tkr I styrelsen ingår ordförande, en ekonomiansvarig, en vice ordf och suppleanter.	Länsstyrelse finansiering via ansökan ca 500´kr. Avgifter ca 400´kr (300 kr/besök.)
Start	1999	2007	1991	1988

Personal

Samtliga organisationer har erfarna och välutbildade terapeuter och behandlare. Manscentrum i Haninge har lägst antal tjänster av de fyra organisationerna. Manscentrum i Haninge och Stockholm har enbart män anställda. Verksamheterna i Nacka och Gävle har både män och kvinnor anställda. Stickan anställde den första kvinnan 2010 och beskriver att bakom detta ligger ett förändrat synsätt. Tidigare har de trott att män söker sig till mottagningen på grund av att man får en manlig samtalspartner. Numera är de av åsikten att det unika med mottagningen att de är specialiserade på manliga kriser och att terapeuternas kön är av underordnad betydelse.

Ekonomi och finansiering

Manscentrum i Haninge är den organisation som beskriver sin ekonomiska situation som mest problematisk. Övriga organisationer uppfattar sin ekonomi som mer stabil och långsiktig.

Manscentrum i Haninge finansieras via bidrag från Haninge, Tyresö, Nynäshamn kommuner och SLL samt med avtal med Samordningsförbundet för östra Södertörn, Mansmottagningen i Nacka är en del av den kommunala verksamheten finansierade av både Nacka och Värmdö kommun. Till mindre del har verksamheten finansierats med Länsstyrelse- bidrag.

Stickan i Gävle finansieras via samarbetsavtal med landstinget och Gävle kommun men också genom bidrag från kommuner, olika stiftelser och fonder. Ekonomin beskrivs som stabil. Ett systematiskt arbete för att inventera fonder och stiftelser har genomförts. Avtal finns med Gävle kommun och har tidigare även ingåtts med Kriminalvården.

Manscentrum i Stockholm har en deltidsanställd verksamhetsansvarig som ansvarar för ekonomin, personal, verksamhetsberättelser och att söka finansiering, etc. Den verksamhetsansvarige skriver t.ex. ansökningar till Länsstyrelsen och stämmer sedan av med kommunen. Ekonomin beskrivs som stabil. Behandlarnas uppgift är uttalat enbart behandling och viss samverkan - inte administration.

Driftsformer: kommunal, stiftelse och ideell förening.

Den stora skillnaden vad gäller driftsformer är att Nacka drivs i kommunal regi och övriga tre kriscentra som stiftelse eller ideell förening. Skillnaden mellan stiftelseformen och en ideell förening är i praktiken liten. Den ideella föreningen är en sammanslutning av ett antal medlemmar för ett gemensamt ideellt ändamål.

Föreningens ändmål ska anges i stadgar och föreningen ska ha en styrelse. En stiftelse förvaltar en summa pengar för ett bestämt ändamål som ej kan ändras. Stiftelser står under Länsstyrelsens översyn.

Stickan i Gävle har funnits i 20 år, Manscentrum i Stockholm i 23 år, Manscentrum i Haninge i 12 år. Verksamheten i Nacka har varit igång i fyra år.

Antal samtal

	Manscentrum Haninge	Mansmottagningen Nacka/Värmdö kommun	STICKAN i Gävle	Manscentrum Stockholm
Omfattning av verksamheten Antal samtal och grupper	2010: Antal kontakter: 162 män och 5 kvinnor Antal män som besökt för enskild rådgivning: 117 och 5 kvinnor Telefonrådgivning: 162 Antal besök och samtal 790 Övriga: 7 (3,5 %)	2010: 35 män varav ca 20 startat behandling 5 män i grupp (varav 2 även individuellt). max 7 i grupp Antal besök följs ej upp. För individuella kontakter ligger antal besök mellan 10-15 stycken.	2010: 159 män 637 besök 122 nya personer ca 48 män per mån 858 rådgivnings tillfällen gruppbehandling tom 2009	2010: Antal kontakter: 363 män 44 kvinnor Antal män som besökt förr enskild rådgivning eller gruppbehandling: 239 och 5 kvinnor Telefonrådgivning: 124 män och 39 kvinnor Totalt antal rådgivningstimmar per telefon: 457 Totalt antal rådgivningstimmar: 1312
Invånare i upptagningsområdet per kommun 2009	Haninge: 77 000 Tyresö: 43 000 Nynäshamn: 26 000	Nacka: 90 000, Värmdö: 38 000	Gävle: 95000	Stockholm: 851000
Redovisning av verksamheten Utvärdering Kvalitetsredovisning	Kortare verksamhetsberättelse Statistik separat. Extern utvärdering av verksamheten 2000. Studie av åtta mäns erfarenhet genomförd 2002. Enkätundersökning 2007.	Ingen utvärdering är ännu gjort av verksamheten.	Väl genomarbetad verksamhetsberättelse som omfattar statistik, aktivitetsredovisning och ekonomi. Löpande enkätundersökning enligt avtal med Gävle kommun. Utvärdering av Stickans gruppbehandling för män som utövat våld i nära relationer genomförd av FoU Välfärd i Region	Väl genomarbetad årsredovisning som omfattar beskrivning av verksamheten och statistik. Har ingått i den utvärdering Socialstyrelsen gjorde på uppdrag av regeringen 2010.

Antal personer i behandling:

Mansmottagningen i Nacka har uppskattningsvis något mer resurser vad gäller behandlare/terapeuter jämfört med Haninge men nådde ett mycket lägre antal män.

Gävle har fler behandlare men når ungefär lika många män som Manscentrum i Haninge.

Behovet av stöd är stort i såväl Stockholm som Haninge/Tyresö/Nynäshamn.

- I Haninge har 167 personer kontaktat MC och i Stockholm 407 personer.
- I Haninge har 117 män besökt Manscentrum och i Stockholm 239 män.
- I Haninge har 5 kvinnor besökt Manscentrum och i Stockholm 5 kvinnor.

Redovisning av verksamheten, utvärdering och kvalitetsredovisning

Såväl Manscentrum i Stockholm som Stickan i Gävle har en väl genomarbetad verksamhetsberättelse som omfattar statistik, aktivitetsredovisning och ekonomi. Verksamhetsberättelsen är utgångspunkt för diskussioner med samarbetspartners om bidrag, samarbetsavtal och gemensamma satsningar. Stickan genomför löpande enkätundersökningar enligt avtal med Gävle kommun. Under 2010 genomförde en utvärdering av Stickans gruppbehandling för män som utövade våld i nära relationer av FoU Välfärd i Region Gävleborg 2010. Manscentrum i Stockholm har ingått i den utvärdering Socialstyrelsen gjorde på uppdrag av regeringen 2010. Manscentrum i Haninge har en mer kortfattad verksamhetsberättelse och redovisar inte statistiken som en tidsserie. Manscentrum i Haninge har genomfört utvärderingar 2000 och 2002 men inte de senaste åren.

Verksamheten i Nacka har inte genomfört några uppföljningar eller utvärderingar. De gör inte heller någon löpande sammanfattning av statistik.

Metod, information, hänvisning

	Manscentrum Haninge	Mansmottagningen Nacka/Värmdö kommun	STICKAN i Gävle	Manscentrum Stockholm
Metod/ Förhållnings- sätt	Kristerapi Pedagogisk lösningsfokuserad profil Vad gäller våld och aggressivitet inspirerad av Manscentrum i Stockholms rötter i den kanadensiska CIRV (Centre for Violence Intervention and Research och	Hänvisar till Lars Åke Kastlings affektteori. och ATV - en modell som utvecklats vid Alternativ til vold i Oslo Parallellt med behandling har alltid annan personal partnerkontakt. Kvinnan är alltid	Kristerapeutiskt fokus med stöd i akuta krisfaser och bearbetning i senare faser. Problem- och lösningsfokuserade korttidskontakter.	Terapi med pedagogisk profil - Rötterna finns i den kanadensiska CIRV (Centre for Violence Intervention and Research) verksamheten i Montreal. Öppna grupper som fylls på med nya män när andra är färdiga med behandlingen,

	ATV)	informerad i början, i mitten, och vid avslutad behandling. Mannen godkänner att lyfta sekretessen.		
Journal-föringskrav Anonymitet	Ingen journalföring endast arbetsanteckningar. Man får vara anonym om man så önskar	Ingen journalföring endast arbetsanteckningar.	Ingen journalföring endast arbetsanteckningar Man får vara anonym om man så önskar	För journaler för klientens säkerhet
Information	Egen hemsida, Länkar på Haninge, Tyresö och Nynäshamns hemsidor Informationsbroschyrer och kort Möten, samverkan, föreläsningar och utbildning	Nacka och Värmdö kommuners hemsidor	Hemsida Verksamhetsberättelsen och utvärdering samt Möten, samverkan, föreläsningar och utbildning	Hemsida Verksamhetsberättelsen och utvärdering. Möten, samverkan, föreläsningar och utbildning
Kontaktvägar Samarbetspartners	Männen söker sig frivilligt till verksamheterna. Samarbetspartners hänvisar men kan inte remittera.	Männen söker sig frivilligt till verksamheterna. Våldsutsatta kvinnor kan ta kontakta för råd. Mansmottagningen kan kontakta mannen om hon önskar. Socialtjänst eller polis med flera kan även initiera kontakt med mansmottagningen.	Männen söker sig frivilligt till verksamheterna Samarbetspartners hänvisar men kan inte remittera.	Männen söker sig frivilligt till verksamheterna Samarbetspartners hänvisar men kan inte remittera.

Metod

De tre verksamheterna i Haninge, Stockholm och Gävle är kriscentrum och har ett liknande sätt att beskriva sin verksamhet och metod.

Verksamheterna vänder sig till en bredare målgrupp än män som utövat våld i nära relationer, exempelvis män som befinner sig i en separation och behöver hjälp för att hantera situationen.

De är medlemmar i riksorganisationen Sveriges professionella kriscentra för män och ingår i ett samarbete om behandlingens innehåll och utformning.

Verksamheterna utgår inte från en gemensam teori, utan de är mer pragmatiska i sin inriktning. Se ovan beskrivning av Manscentrum i Haninges metod.

Mansmottagningen i Nacka beskriver sig vara inspirerade av Lars Åke Kastlings forskning baserad på modern affektteori och verksamhet. Kastling utgår från att könsroller är sociala konstruktioner, och det gör att det alltid finns möjligheter för män med våldsamma beteenden att förändra sina handlingsätt. Representanten för Nacka nämner också ATV - en modell som utvecklats vid Alternativ til vold i Oslo,

som inspirationskälla.

Parallellt med behandlingen i Nacka har alltid annan personal en partnerkontakt. Kvinnan är alltid informerad i början, i mitten, och vid avslutad behandling. Mannen godkänner att lyfta sekretessen. Mansmottagningen har betydligt lägre antal män i sin verksamhet.

Information, journalföringskrav och hänvisning

Vad gäller journalföringskrav är det endast Manscentrum I Stockholm som för journal. Övriga gör arbetsanteckningar.

När det gäller samverkan och hänvisning arbetar organisationerna på ett likartat sätt.

Organisationerna har en gemensam utmaning vad gäller att hinna med att informera och föreläsa om respektive verksamhet,

Intervjuer

Intervjuer med nyckelpersoner och samverkanspartners

Syn på och kännedom om verksamheten

Det finns en positiv uppfattning om Manscentrum i Haninge hos samtliga intervjuade. Kristerapeuterna beskrivs som "engagerade", "kompetenta", "erfarna", "gör ett bra jobb", "seriösa", "duktiga på krishantering", "dömer ingen" och "lyssnar".

Verksamheten beskrivs ha "god kvalitet" och "gott renommé". En person som i sin yrkesroll som polis kommit i kontakt med män som gått hos Manscentrum berättar t.ex. att ett flertal män mycket känslösamt har beskrivit en ovärderlig hjälp.

Bland flera av de personer som i sin roll kan påverka avtal, bidrag och samverkan är kunskapen i detalj kring erbjudandet, metoder och omfattning relativt låg. Man understryker dock att verksamheten i sig har ett gott rykte och att de ser Manscentrum som en intressant och även viktig samarbetspartner. Flera representanter för de olika kommunerna betonar samtidigt vikten av att bygga egna interna resurser och att de ser Manscentrum som ett komplement.

Några representanter för Tyresö och Nynäshamn ser den geografiska placeringen i en annan kommun som en nackdel. Samtidigt ser ett par personer från samma kommuner fördelar med att kunna vara anonym på annan ort som en styrka.

Bland gruppen av personer som rekommenderar män att ta kontakt med Manscentrum understryker samtliga betydelsen av att ha tillgång till professionellt stöd för män i kris och män som utövar våld i närområdet.

De pekar på att ingen annan aktör har specialkompetens kring våld eller arbetar förebyggande med män i kris. Det uppfattas inte finnas några egentliga alternativ för män med denna problematik.

Bl.a. kuratorer och psykologer vid vårdcentralerna understryker att de män de hänvisar ofta är i svår kris. Denna grupp bedöms inte som psykiskt sjuka och därför erbjuds de inte stöd av landstinget.

Den stora nyttan är att män får möjlighet att ta sig ur sina kriser. Terapeuterna beskriver att de ser många exempel på att de kan motverka destruktiva lösningar på

relationsproblem. De ger männen stöd att inte hamna i ett missbruk, använda våld, gå in i depressioner, överge barn, förlora jobb, sjukskriva sig, begå självmord eller fastna i andra självdestruktiva beteenden.

Personal och flera samverkanspartners framhåller fördelarna med att fånga upp våldsamma män under andra rubriker och kunna arbeta förebyggande mot våld. Detta innebär en lägre tröskel för männen att söka hjälp för sina problem.

Vissa av de intervjuade personerna som hänvisar män känner verksamheten mycket väl och andra mindre väl och har i vissa fall delvis felaktiga uppfattningar kring verksamheten. Några tror t.ex. att gruppbehandling erbjuds.

Organisation och ansvar för verksamheten

Manscentrum i Haninge beskrivs trots den positiva synen på verksamheten inte som en helt etablerad och självklar organisation av nyckelpersoner som kan påverka bidrag och samarbetet. Flera personer framför att de verkligen hoppas att verksamheten ska finnas kvar, växa och utvecklas. Få har dock en uppfattning om hur. Ett par nyckelpersoner understryker att Manscentrum själva måste ta initiativ, vara aktiva och driva de ekonomiska frågorna professionellt. De betonar att Manscentrums styrelse har stort ansvar för att verksamheten ska överleva och tycker inte att den konkret hittills visat på handlingskraft.

Några representanter för kommunerna betonar att Manscentrum i Haninges styrelse består av personer som på olika sätt representerar organisationer som kan hänvisa män till Manscentrum. Ordföranden beskrivs ha en aktiv och drivande roll men ha begränsad tid för att driva administrativa frågor. Övriga personer beskrivs bidra med kloka reflektioner på styrelsemötena men har, utöver detta, inte några egentliga åtaganden. Flertalet i styrelsen beskriver själva att de inte har rätt kompetens för att driva frågan kring ekonomi och finansiering och inte heller roller som direkt kan påverka finansieringen. Samtliga är medvetna om det bekymmersamma ekonomiska läget.

Några personer som även känner till Manscentrum i Stockholm säger att trots många likheter vad gäller erbjudande, personalens kompetens, omfattning av verksamhet i relation till personal och invånare, så har Stockholm en starkare relation till kommunen och en mer stabil finansiering. Manscentrum i Stockholm beskrivs ha en tung och drivande styrelse som driver på utveckling och öppnar dörrar och en administrativt ansvarig som är "motor" vad gäller uppföljning, dokumentation, avtal och samarbeten.

Information, samverkan och finansiering

Bland de personer som i sina roller kan hänvisa män till Manscentrum har flertalet haft kontakt med kristerapeuterna via nätverksträffar eller olika informationsmöten någon gång under de senaste åren.

Kontakter, diskussioner, informationsinnehåll och utbildningsinnehåll beskrivs mycket positivt. Samtliga vill gärna ha löpande kontakt och informationsutbyte. Flera personer pekar på att med 1,2 tjänster så förstår de att det finns stora begränsningar i hur mycket Manscentrums kristerapeuter kan informera och delta i olika mötesforum.

Såväl representanter för kommunerna som styrelseordförande och personalen beskriver att diskussioner förts kring eventuella samarbeten och ansökningar till exempelvis Länsstyrelsen kring finansiering. Det finns en samsyn kring att dessa diskussioner inte resulterat i några konkreta avtal eller gemensamt formulerade ansökningar. En viss kritik framförs från kommunerna kring att Manscentrum inte varit tillräckligt drivande eller proaktiva när det gäller att ta fram konkreta upplägg eller förslag. Manscentrums personal och styrelseordförande upplever att det inte funnits något direkt intresse för att skriva gemensamma ansökningar utan att kommunerna haft andra projekt- och utvecklingsområden som inte direkt har inkluderat Manscentrum.

Baserat på årets ansökningar från kommunerna till Länsstyrelsen framförs att det finns vissa möjligheter till samverkan. Hur samverkan konkret skulle genomföras är ännu ej fullt ut diskuterat.

Som ovan nämnts beskriver Manscentrums styrelseordförande en svårighet att hitta nya finansiärer. Som nämnts har endast ett fåtal av de intervjuade nyckelpersonerna en uppfattning kring finansieringsfrågan. Några personer framhåller dock att bästa vägen framåt är att hitta mer långsiktiga samarbetsavtal mellan Manscentrum och kommuner och Samordningsförbundet. De säger att det är viktigt att Manscentrum tar initiativ och kommer med förslag kring samarbetsavtal och för en dialog med både politiker och tjänstemän. De betonar också vikten av att hitta andra sätt att finansiera verksamheten: sponsorer, medlemsavgifter och avgifter.

Personalen och styrelseordförande har en stark uppfattning att verksamheten inte bör avgiftsbeläggas. Större delen av Manscentrums styrelse har inte någon uppfattning i frågan, men ser en fördel i att inga avgifter tas ut för att inte hindra någon från att söka stöd.

Förhoppningar framåt

Personalen beskriver att framtidsfrågorna "hänger i luften" pga. det finansiella läget. Det finns höga ambitioner och konkreta förslag kring såväl gruppverksamhet som högre grad av samverkan och ett aktivare informationsarbete.

Personalens förhoppning är att utifrån en långsiktig finansiering kunna utöka antalet tjänster till två heltidstjänster, som skulle kunna delas på tre terapeuter.

Ett stort antal av de intervjuade understryker att de verkligen hoppas att Manscentrum ska finnas kvar. En representant för Haninge kommun säger att om Manscentrum försvinner skulle de märka av det högst påtagligt. "Vi tar ofta kontakt i krisläge". Det är mycket bra att kunna hänvisa och många vill ha hjälp. En annan person säger att "Manscentrum behövs - våldet minskar inte".

Deltagarnas syn på verksamheten

De tio män som intervjuats ger en samstämmig bild av att Manscentrum betytt mycket för dem. Det framkommer inga stora skillnader i uppfattning mellan dem som avslutat kontakterna för minst ett halvår sedan och dem som har pågående kontakter.

Männen är mycket positiva och nämner ett flertal styrkor med verksamheten: "kan dra problem för en människa utan att få en förutfattad mening tillbaka", "kunde vara

mig själv – fick bolla tankar”, ”lyssnar, ställer frågor och kommer med förslag”, ”fick komma dit snabbt”.

De beskriver nyttan med det stöd de har fått med olika ord: ”har lärt mig tygla mitt humör”, ”har plockat ner mig på jorden”, ”har betytt mycket för mig och min ex fru”, ”har mått så dåligt – ”har fått hjälp”, ”var en livboj”, ”använder verktygen jag fick varje dag”, ”hade inte klarat mig utan Manscentrum”, ”jag skämdes mycket först – fick mig att öppna mig – jag var jättenervös och hade dålig självkänsla”, ”fick tillbaka min självkänsla”, ”livet förändrades på ett positivt sätt”.

Samtliga upplever att de fått användbar hjälp att hantera sin situation och att livssituationen har förändrats på ett positivt sätt.

Majoriteten upplever inga svagheter med verksamheten. Ett fåtal tycker att Manscentrum är lite väl anonyma och okända. Några har också synpunkter på lokalens läge och temperaturen i rummen på sommaren.

Männen har fått Manscentrum rekommenderat via chefer, arbetskamrater, bekanta eller via socialtjänsten.

På frågan vart de hade vänt sig om inte Manscentrum fanns kan flertalet inte uppge någon organisation eller myndighet. Någon har sökt hjälp hos en privat terapeut men de allra flesta upplever att de inte hade något annat alternativ att vända sig till.

På uppmaningen att betygssätta mottagandet i telefon, hur snabbt de fick ett första besök, hur väl de tagits emot, hur de respekterats, hur terapeuterna lyssnat på dem och lokaler och miljö ger männen i stort sett genomgående betyget 5 av 5 (mycket nöjd). Någon enstaka fyra ges också.

På frågor om personalens kompetens, möjlighet att ta upp känsliga frågor samt en total bedömning av verksamheten ger männen också genomgående högsta betyg.

På frågan om det är viktigt för dem att det inte kostar något att besöka Manscentrum svarar cirka hälften att det inte har någon betydelse och hälften att avgiftsfriheten underlättade mycket eftersom de hade en ansträngd ekonomi och att kostnaden inte heller kunde användas som ursäkt för att börja ta itu med sina problem.

Några personer skickar avslutningsvis hälsningar: ”De får absolut inte lägga ner verksamheten.” och ”Satsa på den här verksamheten – det finns mycket för kvinnor men lite för män.”

Sammanfattning och analys av styrkor, svagheter, möjligheter och hot

Bakgrund

Mäns våld mot kvinnor är ett utbrett folkhälsoproblem. Våldet kan ses från samhällsliga, rättsliga, jämställdhets-, folkhälso-, individ- och familjeperspektiv och sammantaget även ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.

Karolinska Institutets folkhälsoakademi beskriver att fokus historiskt sett legat på omhändertagande av kvinnan som våldsoffer för att på senare tid också inkludera ett barnperspektiv, Insatser för våldsutövaren har inte prioriterats trots att det under lång tid framhållits att ett förebyggande arbete måste fokusera på våldsutövaren för att undvika att våldet fortsätter.

På regeringens uppdrag har Socialstyrelsen utvärderat behandling av män som utövar våld i nära relationer. Manscentrums behandlingsmetoder överensstämmer väl med gruppen av Kriscentrum som ingått i utvärderingen.

Manscentrum i Haninge ingår liksom dessa organisationer i Rikskriscentrum – som organiserar professionella verksamheter som arbetar med män i kris och mäns våld mot kvinnor.

Utvärderingen visar att många män som sökte sig till behandling minskade sitt våld under uppföljningstiden, som var ett år. Männens psykiska hälsa förbättrades och alkohol- och narkotikabruket minskade.

Socialstyrelsen säger att: ”resultaten tyder på att behandling av män kan vara ett verksamt medel för att bekämpa våld mot kvinnor i nära relationer.”

Manscentrum i Haninge

Verksamhet och målgrupp

Manscentrum i Haninge startades 1999 och är ett professionellt kriscentrum för män.

Manscentrum erbjuder samtals hjälp för att klarlägga, bearbeta och finna lösningar på känslomässiga och praktiska problem i livets olika skeden. I ett vidare perspektiv är målet för Manscentrum i Haninge att förebygga våld. I ett snävare perspektiv är målet att männens våld och hot ska upphöra och att de ska hitta konstruktiva alternativ.

Övergripande beskriver Manscentrum i Haninge sin metod som en kristerapi med pedagogisk och lösningsfokuserad profil. Detta innebär stöd i akuta krisfaser och bearbetning i senare faser.

Primärmålgruppen är män i kris som bor i Haninge, Tyresö eller Nynäshamn kommuner. Även män från andra kommuner inom Stockholms län som söker sig till Manscentrum erbjuds stöd. Ingen person nekas kontakt beroende på bostadsort.

Verksamheten vänder sig till en bredare målgrupp än enbart män som utövat våld i nära relationer, exempelvis män som befinner sig i en separation och behöver hjälp för att hantera situationen.

Organisation

Manscentrum har två personer anställda i rollen som rådgivare, kristerapeut och behandlare. De är anställda på 70 % respektive 50 % av en heltidstjänst, vilket motsvarar 1,2 tjänster. Kristerapeuterna har en gedigen teoretisk utbildning och en lång relevant praktisk erfarenhet.

Ekonomi och finansiering

Manscentrums ekonomiska läge är mycket bekymmersamt. Verksamheten gick med ett mindre underskott 2010 och prognosen för 2011 visar ett underskott på 125 000 kr. Verksamheten drivs med relativt låga kostnader. Den enda kostnaden som är möjlig att dra ner är personalkostnaden. Detta skulle dock innebära att förutsättningarna för att erbjuda stöd och behandling med god kvalitet och tillgänglighet försvinner.

Det finns tvärtom ambitioner i verksamhetsplanen att utöka antalet anställda på sikt. Uppskattningsvis skulle kostnaden för att etablera en mindre sårbar organisation som skulle kunna erbjuda fler män behandling behöva ligga på 1,7 miljoner kronor årligen.

Att få en stabilitet i ekonomin handlar inte om att dra ner på kostnader utan om att säkra långsiktiga intäkter.

Manscentrum ansöker årligen om medel för sin verksamhet från Haninge, Tyresö, och Nynäshamns kommuner och Stockholms läns landsting. Samordningsförbundet Östra Södertörn har slutit ett samarbetsavtal med Manscentrum.

Styrelsens ordförande beskriver en svårighet att hitta finansiärer. En ideell förening kan inte söka bidrag direkt från Länsstyrelsen och Manscentrum har inte kunnat identifiera stiftelser eller fonder där medel kan sökas. Tidigare ansökningar till Allmänna arvsfonden har avslagits och Manscentrum har fått besked från Socialstyrelsen att Manscentrum inte längre kan söka verksamhetsbidrag.

Manscentrums styrelse är medveten om att den ekonomiska situationen är bekymmersam och att en långsiktig lösning av verksamhetens finansiering saknas.

Styrelsen understryker enligt styrelseprotokoll att en fortsatt dialog med berörda bidragsgivare är nödvändig och det slås fast ordförande ska initiera möten med dessa samverkansparter.

Det finns en tydlig uppfattning bland personal och styrelsen att verksamheten bör vara avgiftsfri. Det finns en rädsla att ett stort antal män inte skulle få det stöd de behöver pga. de inte skulle ha råd att betala en avgift.

Någon konkret plan har inte arbetats fram och inga nya initiativ inför verksamhetsåret 2011 har genomförts.

Informationsarbete och samverkan

Rådgivarna har hög ambition när det gäller att informera om innehållet i verksamheten, men också att delta i olika konferenser och utbildningar.

Utifrån begränsade personella resurser och hög arbetsbelastning har Manscentrum fått prioritera i valet av dessa aktiviteter.

Givet de personalresurser som finns att tillgå har ett stort antal möten genomförts med representanter för de tre kommunerna och andra organisationer under 2010 .

Prioriteringar framåt

Den enskilda rådgivningen är helt prioriterad. Alla andra utvecklingsplaner är helt avhängiga finansieringsfrågan. Den måste lösas innan kraft och tid läggs på övriga aktiviteter.

Personalen på Manscentrum ser starten av gruppverksamhet för män som utövar våld som det mest angelägna utvecklingsprojektet. För detta krävs att antal tjänster utökas till två heltidstjänster. Tre kristerapeuter skulle kunna dela på dessa två tjänster (se ovan kostnadsuppskattning).

Omfattning av verksamheten

Mellan 150 och 170 personer har kontaktat Manscentrum för stöd per år mellan 2007 och 2010. Totalt sett innebär detta att Manscentrum nått uppskattningsvis 1500 män sedan starten 1999. I början av 2011 har kristerapeuterna noterat att ett ökat antal personer kontaktat Manscentrum. Cirka 150 barn har berörts av männens situation årligen. Per april i år har 100 barn berörts. Det finns ingen siffra på exakt hur många

kvinnor som berörts av männens problematik, men vi får förmoda att ungefär lika många kvinnor påverkas.

Tidigare har relationsproblem och separationsproblem varit den främsta anledningen till kontakt (45 - 50 % av de personer som fått stöd). Våld, ilska och aggressivitet har blivit en allt vanligare orsak. Under 2007-2010 har detta varit grundproblemet för ca 35 % av dem som fått stöd. Trenden är att antalet med denna problematik ökar. Under januari-april i år är våld, ilska och aggressivitet orsak till kontakt för 40 % av de besökande.

Flest personer kommer från Haninge kommun. Under januari till april 2011 har antalet män ökat markant från både Tyresö och Nynäshamns kommuner. Den största gruppen är män mellan 40 och 50 år.

Det är framförallt olika delar av socialtjänsten som hänvisar män till Manscentrum. Information via arbetskamrater, anhöriga eller bekanta är också ett vanligt sätt att få kännedom om Manscentrum. Den nya hemsidan fyller en viktig roll. I övrigt finns det ett flertal organisationer som hänvisar: psykiatrin, familjerätten, polisen, familjecentralerna och vårdcentralerna.

Jämförelse med andra organisationer

Mansmottagningen i Nacka/Värmdö når betydligt färre män än Manscentrum i Haninge, Manscentrum i Stockholm och Stickan i Gävle.

Mansmottagningen i Nacka/Värmdö är en kommunal verksamhet och kommunicerar tydligt att verksamheten riktar sig till män som hotat med våld eller utövat våld i nära relationer medan såväl Manscentrum i Haninge, Stickan och Manscentrum i Stockholm uttrycker att de vänder sig till män i kris.

Mansmottagningen i Nacka/Värmdö skiljer sig också från de tre andra organisationerna genom att kräva och genomföra partnerkontakt och att sekretessen därför hävs. I övrigt när det gäller metoder, förhållningssätt, personal och kompetens är det mer som förenar de fyra organisationerna än vad som särskiljer.

Manscentrum i Haninge är den enda organisationen som beskriver sig ha en bekymmersam ekonomi.

Intervjuer med nyckelpersoner och samverkanspartners

Samtliga intervjuade har i grunden en positiv uppfattning om verksamheten. Vissa personer har dock relativt låg kunskap om verksamhetens konkreta innehåll.

Flertalet personer ser Manscentrum som en intressant samarbetspartner och understryker betydelsen av att ha tillgång till professionellt stöd för män i kris och män som utövar våld i närområdet.

Några representanter för kommunerna betonar vikten av att bygga egna resurser och ser Manscentrum som ett viktigt komplement.

Ett par nyckelpersoner understryker att Manscentrum själva måste ta initiativ, vara aktiva och driva de ekonomiska frågorna professionellt. De betonar att Manscentrums styrelse har ett stort ansvar för att verksamheten ska överleva och tycker inte att den hittills visat på handlingskraft.

Deltagarnas syn på verksamheten

Samtliga män som intervjuats upplever att de fått användbar hjälp att hantera sin situation och att deras livssituation har förändrats på ett positivt sätt.

Flertalet av männen säger att de inte kunde identifiera något alternativ till Manscentrum att vända sig till för att få stöd.

Styrkor, svagheter, möjligheter och hot

Utifrån frågan: Hur ska Manscentrum i Haninge långsiktigt finansiera sin verksamhet för att kunna utvecklas och växa, har styrkor, svagheter, hot och möjligheter sammanfattats. Styrkor och svagheter är faktorer kopplade till Manscentrums verksamhet och som organisationen kan påverka. Hot och möjligheter är kopplade till externa faktorer som Manscentrum inte kan påverka.

Styrkor

(interna faktorer som Manscentrum kan påverka)

- Professionella, kompetenta och engagerade behandlare/kristereapeuter.
- Verksamheten erbjuder individuellt stöd med hög tillgänglighet (korta väntetider och öppet varje dag i stort sett hela året).
- ett stort antal män har fått kristerapi och kunnat förändra sitt beteende och sin livssituation de senaste åren.
- ett stabilt antal män från Haninge och ett ökande antal män från Tyresö och Nynäshamns kommuner har fått kristerapi.
- stöd från Haninge, Tyresö och Nynäshamns kommuner, SLL och Samordningsförbundet sedan en längre tid
- medlem av Rikskriscentrum som i sig är en kvalitetsgarant och också innebär ett utbyte bl.a. av information om behandlings- och forskningsresultat
- mycket positiva attityder till Manscentrum bland de män som berörts av verksamheten
- en stor bredd av samverkanspartners som har högt förtroende för verksamheten och hänvisar till Manscentrum
- ett engagerat informationsarbete utifrån små resurser. Ny hemsida som besökts av relativt många personer
- ett stort antal informations- och samverkansmöten har genomförts
- en effektiv organisation utan någon byråkrati vilket innebär fullt fokus på klienterna
- långsiktig verksamhet med ett tydligt syfte – påverkas inte av kortsiktiga projekt

Svagheter

(interna faktorer som Manscentrum kan påverka)

- Svag ekonomi under ett stort antal år, vilket innebär en stor osäkerhet för personalen och försvårar utveckling av verksamheten.
- Liten sårbar organisation med enbart 1,2 tjänster.

- En medlemsorganisation utan aktiva medlemmar – kommuner, landsting och samordningsförbundet har tagit ansvar för verksamhetens finansiering utan att ha ett formellt ansvar.
- Styrelse som representerar viktiga samverkansparter och kommer med kloka allmänna reflektion men som inte själva aktivt har säkerställt en långsiktig finansiering.
- Administration, sammanställning av statistik, ansökan till finansiärer, fonder och stiftelser har inte kunnat prioriteras fullt ut pga. begränsade personalresurser.
- Bristande proaktivitet när det gäller att ta initiativ och konkretisera förslag kring samarbeten med olika aktörer eller andra utvecklingsåtgärder.
- Lågt fokus på löpande uppföljning och utvärdering, vilket gör det svårt för organisationen att påvisa resultat av behandlingen.
- Vissa brister i kunskap hos samverkanspartners om verksamheten pga. att Manscentrum inte nått ut med information.
- Ingen kommunikationsplan eller verksamhetsplan som omfattar mer detaljerade aktiviteter.

Möjligheter

(externa faktorer)

- Intresse från olika finansiärer (kommuner, landsting, Samordningsförbundet) att en professionell behandling av män i kris och våldsamma män ska finnas i närområdet.
- Intresse från olika finansiärer (kommuner, landsting, Samordningsförbundet) att samverka med ideella krafter som komplement till verksamheter i offentlig regi.
- Politisk vilja att fokusera på våldsverkarna för att stoppa våld, vilket kan innebära ökade möjligheter att få medel till verksamheten.
- Möjlighet att samarbeta med kommuner för att söka finansiering hos Länsstyrelsen med tydligt beskriva satsningar i linje med verksamhetsidén som t.ex. gruppbehandling.
- Ökat fokus och förståelse för att satsningar på män i kris förebygger självdestruktiva beteenden i många former och ofta leder till sjukskrivning och arbetslöshet, vilket kan innebära ökade möjligheter att få medel till verksamheten,
- Intresse från arbetsgivare och privatpersoner att stödja ett i deras tycke viktigt arbete kan möjliggöra att en medlemsorganisation kan byggas upp och att sponsoravtal kan slutas.
- Behandlingen har ett stort värde och flera män säger sig vara villiga att betala en avgift även om de flesta önskar att verksamheten ska vara avgiftsfri.
- Ett stort intresse av utbildning och föreläsningar från samverkanspartners, vilket kan vara del av ett samarbetsavtal.

Hot

(externa faktorer)

- Att de tyngsta finansiärerna inte ser värdet av Manscentrums verksamhet eller har ett intresse att stödja verksamheten och väljer att varken ge bidrag eller sluta avtal. Detta skulle innebära att en välfungerande verksamhet skulle läggas ner och att över 150 män i kris per år skulle behöva professionellt stöd via andra kanaler.

Kritiska framgångsfaktorer – Tänkbar utveckling

Utifrån identifierade styrkor, svagheter, möjligheter och hot har kritiska framgångsfaktorer definierats som underlag för en diskussion om framtida utveckling.

- Ge finansieringsfrågan högsta prioritet.
- Låt kristerapeuterna fokusera på sina styrkeområden: behandling, samverkan, utbildning och information. Bibehåll dagens höga kvalitet i behandlingen och rådgivningen.
- Köp in en resurs föra att stärka upp arbetet med verksamhetsutveckling och administration under de perioder som detta behövs. Hämta inspiration från Manscentrum i Stockholm. Tillsätt en administrativt ansvarig på sikt.
- Förstärk styrelsen på sikt med kompetens kring finansierings- och verksamhetsutvecklingsfrågor. Erbjud samverkanspartners att tillsätta ledamöter från politiken eller tjänstemannasidan, som del av framtida samverkansavtal. Rekrytera personer med stort nätverk på Södertörn som brinner för dessa frågor.
- Var proaktiv när det gäller att ta initiativ och konkretisera förslag kring samarbeten med olika aktörer eller andra utvecklingsåtgärder.
- Fördjupa samarbetet med Haninge, Tyresö och Nynäshamns kommuner och Samordningsförbundet. Initiera diskussioner på politisk och tjänstemannanivå om att ingå långsiktiga samarbetsavtal. Argumentera för de nyttor som respektive organisation och medborgarna har av Manscentrums verksamhet.
 - Verka för att skriva längre avtal med kommunerna. Ta fram förslag på samarbetsavtal som definierar åtagande, omfattning, ekonomiska villkor, geografisk närvaro, utbildning av kommunernas personal, samarbete kring behandling, uppföljning av avtal och redovisning av statistik och kontaktpersoner. Erbjud plats i styrelsen som del av avtalet för att säkerställa engagemang och insyn i verksamheten
 - Verka för ett fortsatt avtal med Samordningsförbundet Södertörn. Följ löpande upp behandlingen. Peka om möjligt på resultat i form av att ett förändrat destruktivt beteende förhindrar utanförskap, sjukskrivning och arbetslöshet.
- Utvärdera samarbeten med andra kommuner som t.ex. Huddinge. Analysera vad det skulle innebära när det gäller resursanvändning (tid, personal, splittring

av resurser mm). Ta kontakt med politiker och tjänstemän för en dialog om eventuellt samarbetsavtal.

- Öka fokus på att söka medel från Landstingen, andra myndigheter, stiftelser och fonder. Gör en noggrann kartläggning av de organisationer som är tänkbara bidragsgivare. Skriv ansökningar – var proaktiv.
- Inför en avgift för besök på samma sätt som Manscentrum i Stockholm. Säkerställ att det kan göras undantag för män som inte har medel kan få stöd via Socialförvaltningen.
- Undersök andra möjligheter till finansiering via t.ex. kommunernas näringslivsorganisationer, större arbetsgivare, fackföreningar m.fl. Erbjud medlemskap till organisationer och privatpersoner.
- Öka fokus på uppföljning och dokumentation:
 - Dokumentera Manscentrums många styrkor i form av kompetent personal, välfungerande och omfattande verksamhet i en väl genomarbetad och mer utförlig verksamhetsberättelse. Verksamhetsberättelsen ska ligga till grund för att presentera verksamheten för samarbetspartners.
 - Följ löpande upp hur männen uppfattar och påverkas av behandlingen. Genomför enkät eller intervju med samtliga män vid avslutad kontakt, efter ett halvår och efter ett år.
 - Följ forskning och lyft fram de behandlings- och forskningsresultat som bl.a. förmedlas av Rikskriscentrum.
- Fortsätt informera och samverka med en stor bredd av organisationer. Planera informations- och kommunikationsarbetet noga för att utnyttja resurserna så effektivt som möjligt.
- Prioritera att nå ut via samverkanspartners. Samla dem som kan hänvisa en gång i halvåret för att informera om verksamheten och relevanta forskningsrön mm för att säkerställa att dessa personer fungerar som ambassadörer för verksamheten. Fortsätt använda ett enklare informationsmaterial och distribuera detta via samverkanspartners (kyrka, polis, vårdcentraler, kvinnojourer, socialförvaltningarna, skolkuratorer, invandrarorganisationer, X-cons m.fl.)
- Undersök om stöd kan ges via t.ex. Samordningsförbundets informationsansvarige i form av utskick av nyhetsbrev 2-3 gånger per år till samverkanspartners för att knyta dem som hänvisar ännu närmare Manscentrum och säkerställa att kännedom och relevant kunskap om verksamheten förs ut.
- Fortsätt att aktivt uppdatera och sökordsoptimera hemsidan.
- Verka för att utöka antalet tjänster till minst två personer för att minska sårbarheten, erbjuda kunna ökad tillgänglighet geografiskt i Tyresö, Nynäshamn och på Familjecentralerna i Haninge samt kunna starta gruppbehandling för olika målgrupper som t.ex. män som utövar våld, skilda fäder som hamnat i destruktiva mönster kring vårdnad och umgänge, fäder i familjer med hög konfliktnivå.

Jag hoppas att denna rapport kan bidra till en konstruktiv diskussion om tänkbara utvecklingsvägar för finansieringen av Manscentrum i Haninge, så att en i sig välbehövd och professionell verksamhet kan drivas vidare och utvecklas.

Över 150 män i kris, lika många barn och många kvinnor skulle annars behöva stöd via andra kanaler på Södertörn årligen.

Lycka till med arbetet att utveckla denna betydelsefulla och imponerande verksamhet!

Kristina Gränsbo

Stockholm

2011-06-16